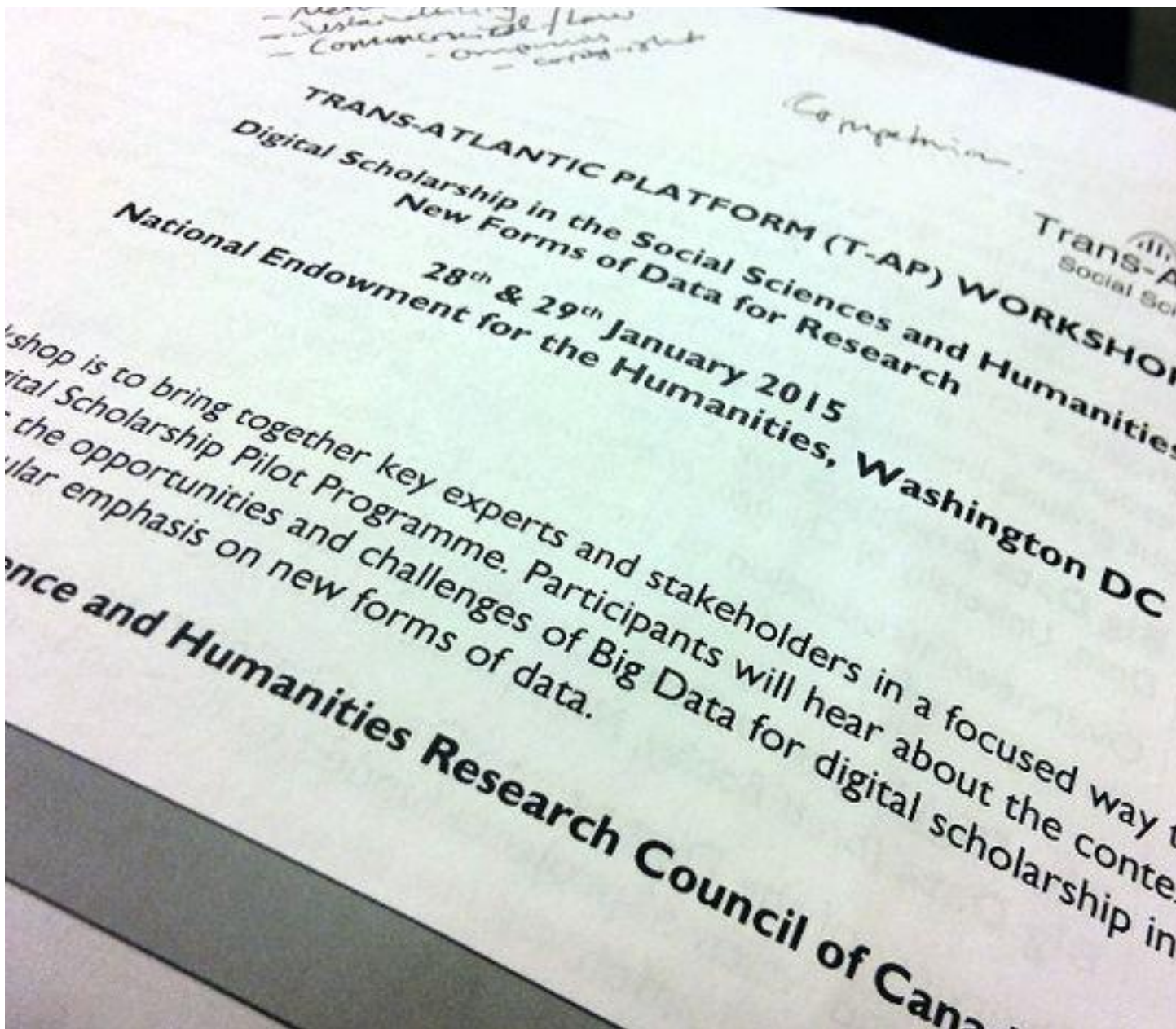


Nyt tulevat digihumanistit!

Näkökulmat Julkaistu 04.03.2015 klo 10:33 Kirjoittaja Jessica Parland-von Essen

Kulttuurimme ja yhteiskuntaamme kuuluu jo huomattavia sähköisiä tietoaineistoja. Kun esimerkiksi tekstimassoista tai rekistereistä louhitaan tietoa, sieltä saattaa löytyä yllättäviä asioita. Yhdistelemällä, louhimalla tai vaikka visualisoimalla aineistoja voimme löytää säännönmukaisuuksia tai poikkeuksia, jotka kaipaavat selittämistä ja avaamista. Voimme löytää todisteita lainalaisuuksista, joilla voisi olla suurikin merkitys yhteiskunnan kehitykseen vaikuttavien päätösten kannalta. Voimme tehdä fiksumpia, valistuneempia päätöksiä.

Lähdeaineistojen oikeanlainen käyttö on kuitenkin haaste, joka vaatii suurta asiantuntemusta. Aineistojen synty, elinkaari ja rajoitukset on tunnettava ja ymmärrettävä tarkoin. Tietoja on osattava tulkita oikein ja menetelmiä käytettävä asiantuntemuksella. Nämä taidot ovat tärkeä osa digitaalisia ihmistieteitä, jotka ovat vahvassa nousussa kysynnän ollessa suuri. Mitä enemmän ymmärrämme yhteiskunnastamme ja ihmisistä, sen viisaammin osaamme toimia. Potentiaali on suuri, kun yhteiskunnan tuottamaa dataa avataan parhaillaan kovaan tahtiin. Aineistoja avaavat eri viranomaiset ja esimerkiksi muistiorganisaatiot, ja näistä avauksista halutaan saada hyöty irti.



Koulutuksella ja osaamisen kasvattamisella on kiire. Uusien projektien aloittaminen vaatii vahvaa verkostoitumista perinteisten tieteenalarajojen ylitse ja ennakkoluulotonta ja luovaa asennetta.

Suomen Akatemia tiedotti vastikään huhtikuussa hakuun tulevasta rahoituksesta nimen omaan tälle alalle. Haun osa-alueita ovat:

- Digitaalisen vuorovaikutuksen ja digitaalisten palvelujen tutkimus: kielelliset, kulttuuriset ja yhteiskunnalliset ilmiöt ja niiden muutokset.
- Avoimen, monimuotoisen ja/tai reaaliaikaisesti kertyvän datan hyödyntäminen tutkimuksessa: avoimen datan ja avoimen lähdekoodin käyttö humanistisessa ja yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa; erilaisten aineistojen yhdistäminen ja uudet hyödyntämistavat (esim. paikkatiedot ja rekisteritiedot).
- Humanistis-yhteiskunnallisten ilmiöiden ja prosessien analyysi ja mallinnus datan perusteella: historialliset kehityskulut, kielen muutos, kielten ja kulttuurien kohtaamiset; ”big data” ja ”avoin data” välineenä yksilön ja yhteiskunnan ymmärtämiseen.

Haussa heijastuu myös uuden tieteenalan muotoutuminen, josta esimerkiksi digitaalisen kulttuurin professori Jaakko Suominen on kirjoittanut. Uudenlainen tiede on tavallaan syntymässä, jolloin metodit ja teoria ovat erittäin keskeisessä asemassa ja eräänlaisen itsetutkiskelun ja voimakkaan kehityksen kohteena. Samalla niin kutsuttuun Digital Humanities -tutkimukseen kuuluu vahvana osana myös koko kulttuurin ja yhteiskunnan murroksen pohtiminen. Tietoyhteiskunnan läpimurto on järjestyttännyt koko yhteiskuntaamme voimakkaammin kuin ehkä aluksi uskottiin: kieltä, viestintää, taloutta, taidetta, kulttuuria, toimintamalleja, opetusta ja tiedettä, kaikkea on ravisteltu ja monet yrittävät sopeutua muutoksiin. Tämän prosessin kuvaaminen ja ymmärtäminen on myös tärkeä osa uusia digitaalisia ihmistieteitä.

Tarvitsemme paljon uusia osaajia ja tekijöitä. Suomen Akatemian ohjelman lisäksi lähivuosina on todennäköisesti tulossa rahoitusta myös kansainvälistä tutkimusta varten, kun Trans-Atlantic Platform Social Sciences and Humanities rahoittajaverkosto valmistautuu Digging into data -haasteen jatkamiseen. Koulutuksella ja osaamisen kasvattamisella on nyt kiire ja paljon mielenkiintoista onkin tapahtumassa. Uusien projektien aloittaminen vaatii vahvaa verkostoitumista perinteisten tieteenalarajojen ylitse ja ennakkoluulotonta ja luovaa asennetta. Nyt taitaa taivas vain olla rajana osaaville uuden keksijöille.

Lue lisää:

[“Digitaaliset ihmistieteet”](#). Suomen Akatemian tiedote
[Trans-Atlantic Platform](#)
[Digging into Data](#)

Anna Haverinen & Jaakko Suominen : [“Koodaamisen ja kirjoittamisen vuoropuhelu? - Mitä on digitaalinen humanistinen tutkimus.”](#) *Ennen & Nyt*, julkaistu 19.2.2015.

Sampo Viiri: [“Preserving and Sharing Cultural Heritage”](#) Published 29.8.2014. Blog by Finnish Institute in London.